

५. नैसर्गिक प्राणी व वनस्पती

प्रश्न १ला. भौगोलिक कारणे द्या.

- १) ब्राझीलमध्ये विषुववृत्तीय प्रदेशात वर्षभर पाउस पडतो.
- २) वर्षावनांना 'जगाची फुफ्फुसे' असे संबोधतात.
- ३) राजस्थानात काटेरी व झुडपी वने आढळतात.
- ४) ब्राझीलमध्ये वन्य प्राण्यांची विविधता आढळते.
- ५) ब्राझीलमध्ये विषुववृत्तीय वने अधिक आढळतात.
- ६) भारत सरकारने अभयारण्ये व राखीव वने यांचे जतन केले आहे.
- ७) ब्राझील उत्तर भाग घनदाट वनांनी व्यापला आहे.
- ८) हिमालयाच्या उंच भागात वनस्पती संख्या विरळ असते.
- ९) ब्राझीलमध्ये कृमी कीटकांची संख्या जास्त आहे.
- १०) भारतातील वन्यप्राण्यांची संख्या दिवसेंदिवस कमी होत आहे.
- ११) भारताप्रमाणे ब्राझीलमध्ये सुद्धा प्राणी व वन संवर्धनाची गरज आहे.
- १२) विषुववृत्तीय दूरच्या प्रदेशात वनस्पतींचा जीवनकाल कमी होत जातो.
- १३) भारताच्या किनाऱ्यालगत खारफुटीची वने आढळतात.

प्र. २) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

- १) ब्राझीलमध्ये वनस्पतींच्या कोण-कोणत्या प्रजाती आढळतात?
- २) वर्षावनांमुळे कोणते फायदे होतात?
- ३) भारतात सरासरी २००० मिमीपेक्षा जास्त पर्जन्य असलेल्या भागातील वृक्षांची वैशिष्टे लिहा.
- ४) भारतात पानझडी वने कोणत्या प्रदेशात आढळतात ते सांगून त्याची वैशिष्टे लिहा.
- ५) भारतात काटेरी व झुडपी वने कोणत्या प्रदेशात आढळतात?

- ६) हिमालयातील वनांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ७) भारतातील सर्वाधिक भाग पानझडी वनांनी का व्यापला आहे?